

UCHWAŁA Nr 176 RADY MINISTRÓW

z dnia 9 listopada 1970 r.

w sprawie gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw, kombinatów i zjednoczeń przemysłowych oraz budowlano-montażowych, objętych planowaniem centralnym.

Na podstawie art. 9 i 25 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111), art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o prawie bankowym (Dz. U. z 1960 r. Nr 20, poz. 121, z 1964 r. Nr 8, poz. 50 i z 1966 r. Nr 24, poz. 151) i art. 16 ustawy z dnia 2 grudnia 1958 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 72, poz. 356) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

DZIAŁ I.**Gospodarka finansowa przedsiębiorstw:****Rozdział 1.****Przepisy ogólne.**

§ 1. Użyte w uchwale określenie:

- 1) akumulacja finansowa przedsiębiorstwa — oznacza różnicę między wartością sprzedaży krajowej i na eksport według cen sprzedaży a kosztem własnym tej sprzedaży, skorygowaną o saldo strat i zysków nadzwyczajnych;
- 2) wynik finansowy przedsiębiorstwa — oznacza akumulację finansową przedsiębiorstwa:
 - a) zmniejszoną o:
 - podatek obrotowy,
 - dodatnie różnice budżetowe,

— inne odpisy, jeżeli są przewidziane w obowiązujących przepisach,

b) zwiększoną o:

- dopłaty do cen transakcyjnych,
- dotacje przedmiotowe,
- ujemne różnice budżetowe,
- inne zwiększenia, jeżeli są przewidziane w obowiązujących przepisach;

- 3) zysk lub strata — oznacza odpowiednio dodatni lub ujemny wynik finansowy przedsiębiorstwa;
- 4) ceny transakcyjne — dotyczy cen transakcyjnych w eksporcie i oznacza dewizowe ceny sprzedaży FOB port polski lub franco granica Polski, przeliczone na złote według obowiązujących przeliczników; szczegółowy sposób ustalania cen transakcyjnych regulują odrębne przepisy;
- 5) sprzedaż na eksport — oznacza sprzedaż za granicę na własny rachunek (w tym również za pośrednictwem jednostek handlu zagranicznego eksportujących towary na zasadach komisji);
- 6) produkcja przedsiębiorstw budowlano-montażowych — oznacza wykonaną siłami własnymi produkcję budowlano-montażową, produkcję pomocniczą i usługi;
- 7) odpisy na fundusz zakładowy do wysokości jego bazowej kwoty — oznacza również odpisy na fundusz na-
gród za osiągnięcia ekonomiczne załóg;
- 8) odpisy na fundusz zakładowy przekraczające bazową jego kwotę — oznacza również odpis na fundusz socjalny, jeżeli obowiązujące przepisy odpis taki przewidują;

9) odpisy na pokrycie premii pracowników umysłowych przekraczającej premię bazową oraz na podwyżki płac robotników — oznacza również związane z tym koszty ubezpieczeń społecznych.

§ 2. W przedsiębiorstwach przemysłowych specjalizujących się w eksporcie, zaliczonych do grupy I, i w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych wynikiem finansowym z eksportu jest różnica między wartością sprzedaży na eksport według cen transakcyjnych, a kosztem własnym tej sprzedaży, obejmującym również prowizje przedsiębiorstw handlu zagranicznego, zwiększona o dopłaty do cen transakcyjnych i skorygowana o saldo strat i zysków nadzwyczajnych związanych z eksportem.

§ 3. W przedsiębiorstwach nie wymienionych w § 2 wynikiem finansowym z eksportu jest różnica między wartością sprzedaży na eksport według cen transakcyjnych a wartością tej sprzedaży według cen fabrycznych, zwiększona o dopłaty do cen transakcyjnych oraz skorygowana o saldo strat i zysków nadzwyczajnych związanych z eksportem.

§ 4. 1. Wynik finansowy z eksportu wchodzi w skład łącznego wyniku finansowego przedsiębiorstwa.

2. W uzasadnionych wypadkach rozliczenie wyniku finansowego z eksportu może być dokonywane w skali całego zjednoczenia lub branży według zasad określonych przez Ministra Finansów na wniosek właściwego ministra.

Rozdział 2.

Rozliczenie zysków.

§ 5. 1. Zysk przedsiębiorstwa w pierwszej kolejności podlega podziałowi na następujące cele:

- 1) oprocentowanie środków trwałych,
- 2) podwyżki płac robotników, z wyłączeniem podwyżek wynikających z oszczędności funduszu płac,
- 3) odpis na fundusz zakładowy do wysokości jego bazowej kwoty,
- 4) spłatę kredytu zaciągniętego na inwestycje branżowe wraz z odsetkami, w części nie podlegającej spłacie z funduszu inwestycyjnego zjednoczenia; spłata kredytu z zysku następuje w wysokości i w ratach określonych w umowie kredytowej, zawartej między inwestorem a bankiem; szczegółowe zasady spłaty kredytu regulują odrębne przepisy;
- 5) wpłatę na fundusz efektów wdrożeń jednostek badawczych lub na inne cele, jeżeli obowiązujące przepisy przewidują dokonywanie takich odpisów;
- 6) wpłatę z zysku do budżetu przekazywaną do centrali zjednoczenia według wieloletniej normy procentowej ustalonej dla zjednoczenia przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem i stosowanej w stosunku do sumy wartości brutto przeciętnego rocznego stanu środków trwałych i wartości przeciętnego rocznego stanu zapasów.

2. W uzasadnionych wypadkach właściwy minister, zawiadamiając Ministra Finansów, może wyrazić zgodę na różnicowanie przez naczelnego dyrektora zjednoczenia wieloletniej normy wpłaty z zysku do budżetu dla zgrupowanych w zjednoczeniach przedsiębiorstw pod warunkiem, że łączna suma obowiązujących wpłat przedsiębiorstw do budżetu nie będzie niższa od kwoty wynikającej z normy ustalonej dla zjednoczenia.

3. Odpisy wymienione w ust. 1 dokonywane są obowiązkowo; jeżeli osiągnięty zysk nie wystarcza na pokrycie odpisów wymienionych w ust. 1 pkt 1—3 i 5, brakującą kwotę przedsiębiorstwo obciąża fundusz statutowy; jeżeli osiągnięty zysk nie wystarcza na spłatę kredytu na inwestycje branżowe, nie spłacony w terminie kredyt uznaje się za kre-

dyt przeterminowany, podlegający spłacie z zysku roku następnego; jeżeli bank dokona spłaty kredytu przeterminowanego ze środków obrotowych przedsiębiorstwa, to równowartość tej spłaty obciąża fundusz statutowy; jeżeli po dokonaniu odpisów wymienionych w ust. 1 pkt 1—5 zysk nie wystarcza na dokonanie pełnej wpłaty do budżetu (ust. 1 pkt 6), to wpłacie do budżetu podlega różnica między zyskiem a tymi odpisami; brakującą kwotę wpłaty do budżetu zjednoczenie uzupełnia z części zysku pozostającej do jego dyspozycji, o której mowa w § 50 ust. 3.

4. Przy ustalaniu przeciętnego rocznego stanu środków trwałych wyłącza się środki trwałe służące działalności o charakterze socjalno-bytowym, do ochrony powietrza i wód przed zanieczyszczeniem oraz uznane w obowiązującym trybie za trwałe nieczynne. Wartość środków trwałych, wchodzących w skład inwestycji oddanych do użytku w okresie osiągania projektowanej zdolności produkcyjnej, ustala się na koniec kwartałów z uwzględnieniem procentu zdolności produkcyjnej, który zgodnie z założeniami techniczno-ekonomicznymi powinien być osiągnięty.

5. Przy ustalaniu przeciętnego rocznego stanu zapasów wyłącza się zapasy, które zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowane są w całości kredytem bankowym.

6. Przeciętne stany środków trwałych i zapasów oblicza się jako iloraz, wynikający z podzielenia przez 5 sumy stanu tych środków na początek danego roku i na koniec każdego kwartału.

7. Przedsiębiorstwom mogą być przyznane ulgi w zakresie wpłat z zysku do budżetu na okres spłaty z zysku kredytu bankowego na inwestycje branżowe.

§ 6. 1. Przedsiębiorstwo przeznacza pozostałą część zysku po potrąceniu odpisów przewidzianych w § 5 ust. 1 w dowolnej kolejności na następujące cele:

- 1) pokrycie premii pracowników umysłowych przekraczającej premię bazową z tytułu poprawy wskaźnika syntetycznego;
- 2) odpis na fundusz zakładowy, przekraczający bazową kwotę funduszu;
- 3) odpis na finansowanie zapasów w przedsiębiorstwach zgrupowanych w zjednoczeniach, które nie tworzą funduszu środków obrotowych;
- 4) odpis na fundusz inwestycyjny lub fundusz inwestycyjno-remontowy;
- 5) odpisy na inne cele, jeżeli obowiązujące przepisy przewidują dokonywanie takich odpisów.

2. Przedsiębiorstwo dokonuje odpisu na finansowanie zapasów według wieloletniej rzeczywistej relacji procentowej, która zachodziła w ciągu trzech lat przed wejściem w życie uchwały, między wzrostem zapasów w granicach sfinansowania funduszem własnym w obrocie a wzrostem wartości sprzedaży produkcji towarowej (produkcji przedsiębiorstw budowlano-montażowych) według cen sprzedaży oraz na podstawie wzrostu wartości sprzedaży w latach następnych; relację tę ustala dla przedsiębiorstwa zjednoczenie w ramach analogicznej relacji określonej dla zjednoczenia przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem. Relacja może być skorygowana w branżach lub przedsiębiorstwach, w których dynamika środków obrotowych w ubiegłych latach wykazywała duże wahania i nieprawidłowości. Dla przedsiębiorstw nowo utworzonych relację przyjmuje się w wysokości relacji określonej dla zjednoczenia.

3. Przedsiębiorstwa dokonują odpisu na fundusz inwestycyjny lub fundusz inwestycyjno-remontowy według określonego dla branży wieloletniego procentowego wskaźnika liczonego od wartości brutto środków trwałych, ulegającego odpowiedniemu zwiększeniu w zależności od stopnia umorzenia środków trwałych. Procentowe wskaźniki w stosunku do wartości środków trwałych i ich umorzenia określać będzie

dla poszczególnych zjednoczeń lub grup zjednoczeń Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Jeżeli zysk nie wystarcza na pełne pokrycie potrzeb przewidzianych w ust. 1, przedsiębiorstwo może dokonać odpisów na te cele w wysokości niższej, niż to wynika z ustalonych norm.

§ 7. 1. Po pokryciu potrzeb przewidzianych w § 5 i 6 co najmniej 70% pozostałości zysku przedsiębiorstwa podlega wpłacie do centrali zjednoczenia według normy ustalonej przez naczelnego dyrektora zjednoczenia. Różnica pozostaje w przedsiębiorstwie i może być przeznaczona na dodatkowe odpisy na finansowanie zapasów lub wcześniejszą spłatę kredytu zaciągniętego na inwestycje branżowe.

2. Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem może ustalić inną niż określoną w ust. 1 minimalną normę wpłaty pozostałości zysku do centrali zjednoczenia.

§ 8. 1. Przed rozliczeniem wynik finansowy przedsiębiorstwa podlega weryfikacji w celu wyeliminowania:

- 1) zysku niezależnego od działalności przedsiębiorstwa,
- 2) zysku nieprawidłowego.

2. Za zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa uważa się zysk osiągnięty w wyniku zmian cen, taryf i płac, stawek amortyzacyjnych, stawek ubezpieczeniowych lub podatkowych, jeżeli decyzje w sprawie tych zmian ustalają, że jest to zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa oraz w wyniku zmian metodologicznych i organizacyjnych.

3. Za nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny lub obowiązujące przepisy, np. wskutek stosowania niewłaściwych cen i taryf, pogorszenia jakości produkcji w stosunku do obowiązujących norm, standardów lub receptur, nieuzasadnionego obniżenia nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy. Za nieprawidłowy uważa się również zysk nadmierny określony odrębnymi przepisami.

4. Zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa podlega w całości przekazaniu do budżetu.

5. Kwota odpowiadająca 150% sumy zysku nieprawidłowego podlega przekazaniu:

- 1) w wysokości 85% do budżetu i 15% na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia, jeżeli zysk nieprawidłowy został ujawniony przez zjednoczenie,
- 2) w wysokości 100% do budżetu, jeżeli zysk nieprawidłowy został ujawniony przez organy kontroli zewnętrznej, bank lub wydział finansowy prezydium rady narodowej.

Jeżeli zjednoczenie nie tworzy funduszu rezerwowego, część zysku, o którym mowa w pkt 1, podlega przekazaniu na fundusz środków obrotowych zjednoczenia.

6. Jeżeli zysk nieprawidłowy ujawniony został przez samo przedsiębiorstwo, przekazaniu do budżetu podlega kwota odpowiadająca 100% tego zysku.

7. Szczegółowe zasady obliczania zysku niezależnego i nieprawidłowego ustali Minister Finansów.

§ 9. Dla regulacji rentowności produkowanych przez przedsiębiorstwa wyrobów może być przez zjednoczenie stosowany system wyrównawczy cen.

§ 10. 1. System wyrównawczy cen może być stosowany przez zjednoczenie (zjednoczenie wiodące) za zgodą właściwego ministra i Ministra Finansów w celu wyrównania skutków obiektywnych różnic warunków produkcji poszczególnych przedsiębiorstw, powodujących znaczną i trwałą rozpiętość jednostkowych kosztów własnych produkcji określonych wyrobów.

2. Zjednoczenie stosujące system wyrównawczy cen prowadzi specjalny rachunek wyrównawczy cen, który służy do:

- 1) przejmowania dodatnich odchyłeń między ceną fabryczną (powszechną), a ceną rozliczeniową (indywidualną) wyrobów, występującą w jednym przedsiębiorstwach,

2) sfinansowania ujemnych odchyłeń między cenami fabrycznymi a rozliczeniowymi tych samych wyrobów, występujących w innych przedsiębiorstwach.

3. W uzasadnionych wypadkach Minister Finansów na wniosek właściwego ministra może zezwolić na stosowanie w określonych zjednoczeniach odmiennego systemu wyrównawczego cen.

4. Saldo rachunku wyrównawczego cen wpływa na łączny wynik finansowy zjednoczenia.

5. Szczegółowe zasady stosowania systemu wyrównawczego cen regulują odrębne przepisy.

§ 11. Jeżeli ceny fabryczne produkowanych wyrobów są wyższe od cen zbytu tych wyrobów, przedsiębiorstwa mogą otrzymać dotacje przedmiotowe.

Rozdział 3.

Fundusze przedsiębiorstw.

§ 12. 1. Przedsiębiorstwa tworzą:

- 1) fundusz statutowy,
- 2) fundusz inwestycyjny lub fundusz inwestycyjno-reмонтowy.

2. Przedsiębiorstwa mogą również tworzyć inne fundusze na podstawie odrębnych przepisów.

§ 13. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa odzwierciedla wartość jego środków trwałych, wartości niematerialne i prawne oraz wartość środków obrotowych i zachodzące w nich zmiany.

2. Zwiększenie lub zmniejszenie funduszu statutowego następuje w wypadkach określonych przez Ministra Finansów.

§ 14. W przedsiębiorstwach nowo utworzonych fundusz statutowy stanowi równowartość otrzymanych nieodpłatnie środków trwałych i obrotowych oraz dotacji budżetowych na nabycie lub wytworzenie środków obrotowych.

§ 15. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa powinien równać się co najmniej wartości netto posiadanych środków trwałych, zmniejszonej o dotyczące tych środków zobowiązania z tytułu kredytu bankowego zaciągniętego na określone zadania inwestycyjne, wartościom niematerialnym i prawnym oraz środkom obrotowym w części podlegającej sfinansowaniu funduszem własnym w obrocie.

2. Przez fundusz własny w obrocie należy rozumieć różnicę między funduszem statutowym a wartością netto środków trwałych, zmniejszoną o dotyczące tych środków zobowiązania z tytułu kredytu bankowego, zaciągniętego na określone zadania inwestycyjne, oraz wartościami niematerialnymi i prawnymi.

§ 16. 1. Fundusz inwestycyjny przedsiębiorstw służy do finansowania inwestycji produkcyjnych tych przedsiębiorstw, w których wszystkie remonty środków trwałych pokrywane są ze środków obrotowych.

2. Fundusz inwestycyjno-reмонтowy służy do finansowania produkcyjnych inwestycji przedsiębiorstw oraz remontów średnich i kapitalnych.

3. Decyzje o tworzeniu w przedsiębiorstwach zgrupowanych w określonych zjednoczeniach funduszu inwestycyjnego lub inwestycyjno-reмонтowego podejma właściwi ministrowie w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministrem Finansów.

§ 17. Fundusz inwestycyjny przedsiębiorstw tworzy się z odpisów z zysku przedsiębiorstw oraz z innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

§ 18. 1. Fundusz inwestycyjno-reмонтowy tworzy się z:

- 1) odpisów z zysku przedsiębiorstw,
- 2) narzutów obciążających koszty własne przedsiębiorstw, a przeznaczonych na finansowanie remontów średnich i kapitalnych,
- 3) innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. Narzuty, o których mowa w ust. 1 pkt 2, ustala się według norm określonych na okres wieloletni w procencie wartości brutto środków trwałych. Normy te określa zjednoczenie dla przedsiębiorstw w ramach norm ustalonych dla zjednoczenia przez właściwego ministra z uwzględnieniem wartości odtworzenia środków trwałych, stopnia ich zużycia i warunków eksploatacji.

3. W okresie przejściowym, do czasu dokonania zmiany stawek amortyzacji środków trwałych, wszystkie przedsiębiorstwa tworzą fundusz inwestycyjno-remontowy służący do finansowania remontów kapitalnych oraz produkcyjnych inwestycji przedsiębiorstw. Na fundusz ten przedsiębiorstwa będą przekazywać część zysku zgodnie z zasadami ustalonymi w § 6 ust. 3 oraz część odpisów amortyzacyjnych w wysokości określonej przez zjednoczenie w ramach norm procentowych ustalonych dla zjednoczenia przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem. W okresie przejściowym przeznaczają się na fundusz inwestycyjno-remontowy także dochody z likwidacji produkcyjnych środków trwałych; z tego funduszu pokrywane są w tym okresie również koszty związane z likwidacją tych środków trwałych.

§ 19. Zasady wykorzystywania funduszu inwestycyjnego oraz funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstw regulują przepisy o finansowaniu inwestycji jednostek państwowych.

Rozdział 4.

Finansowanie środków obrotowych.

§ 20. 1. Do środków obrotowych zalicza się następujące składniki majątkowe przedsiębiorstwa (zwane dalej **zapasami**):

- 1) materiały wraz z kosztami zakupu (materiały podstawowe, konstrukcje, elementy kooperacyjne, materiały pomocnicze, paliwo, części zapasowe maszyn i urządzeń, opakowania, odpadki, przedmioty nietrawne oraz tymczasowe budynki i urządzenia placu budowy),
- 2) produkcję nie zakończoną (produkcję podstawową, pomocniczą i uboczną w toku, roboty i usługi w toku, półfabrykaty oraz produkcję w toku działalności socjalno-bytowej wraz z saldem rozliczeń międzyokresowych kosztów tej działalności, jak również gotowe obiekty i roboty budowlane jeszcze nie zafakturowane zamawiającemu),
- 3) wyroby gotowe oraz roboty i usługi własnej produkcji przedsiębiorstwa wykonane, lecz jeszcze nie zafakturowane,
- 4) towary,
- 5) inwentarz żywy,
- 6) koszty przyszłych okresów.

2. Zapasy dzieli się na bieżące, nieprawidłowe, sezonowe i rezerwy; kryteria podziału zapasów na te grupy ustalają instrukcje bankowe.

§ 21. 1. Zapasy bieżące i nieprawidłowe — z wyjątkiem zapasów generalnych dostawców, generalnych realizatorów inwestycji oraz produkcji w toku przedsiębiorstw budowlano-montażowych — finansowane są funduszem własnym w obrocie oraz kredytem bankowym.

2. Zapasy sezonowe i rezerwy, zapasy generalnych dostawców, generalnych realizatorów inwestycji oraz nie zakończona produkcja przedsiębiorstw budowlano-montażowych finansowane są w całości kredytem bankowym.

§ 22. 1. Przedsiębiorstwo powinno finansować w 60% funduszem własnym w obrocie, a w 40% kredytem bankowym zapasy bieżące i nieprawidłowe, z wyjątkami, o których mowa w § 21 ust. 2. Dla ustalenia stopnia sfinansowania zapasów funduszem własnym w obrocie i kredytem bankowym przyjmuje się przeciętny roczny stan zapasów wynikający z podzielenia przez 5 sumy stanu zapasów na początek roku i koniec każdego kwartału. Wielkość funduszu własnego w obrocie ustala się według stanu na koniec ro-

ku. Dla ustalenia stopnia finansowania zapasów kredytem bankowym przyjmuje się różnicę między przeciętnym rocznym stanem zapasów a wielkością funduszu własnego w obrocie na koniec roku.

2. Jeżeli stopień sfinansowania zapasów bieżących i nieprawidłowych kredytem bankowym wynosi powyżej 45% wartości tych zapasów, bank podwyższy oprocentowanie kredytu udzielonego na finansowanie tych zapasów w następującej wysokości:

- 1) od 1 do 2% wartości kredytów w stosunku rocznym, jeżeli stopień sfinansowania zapasów kredytem bankowym kształtował się w granicach 45—50% wartości tych zapasów,
- 2) od 2 do 6% wartości kredytów w stosunku rocznym, jeżeli stopień sfinansowania zapasów kredytem bankowym kształtował się powyżej 50% wartości tych zapasów.

3. Jeżeli stopień sfinansowania zapasów bieżących i nieprawidłowych kredytem bankowym wynosi poniżej 35% wartości tych zapasów — bank obniży oprocentowanie udzielonego na ich finansowanie kredytu. Obniżenie oprocentowania powinno wynosić od 1 do 2% wartości kredytów w stosunku rocznym.

4. Decyzję o podwyższeniu lub obniżeniu oprocentowania bank obowiązany jest przekazać przedsiębiorstwu nie później niż w ciągu 15 dni od daty otrzymania rocznego sprawozdania finansowego. Dodatkowe lub zbonifikowane oprocentowanie przedsiębiorstwo zarachowuje w ciężar lub na dobro rachunku wyników roku, którego oprocentowanie dotyczy.

5. Bank może pobierać podwyższone odsetki od całości lub części kredytów obrotowych w innych wypadkach niż określone w ust. 2. W szczególności bank może pobierać podwyższone odsetki w razie nieuzasadnionego zwolnienia wskaźnika rotacji środków obrotowych w stosunku do okresu ubiegłego lub w stosunku do planu albo powstania lub nieupłynnienia zapasów nieprawidłowych albo innego rodzaju niegospodarności przedsiębiorstwa.

6. W razie zastosowania przez bank podwyższonego oprocentowania przedsiębiorstwo traci prawo do ulg, o których mowa w ust. 3, w okresie obowiązywania podwyższonej stopy procentowej.

7. Upoważnia się Ministra Finansów do obniżania oprocentowania kredytu bankowego udzielonego na nie zakończoną produkcję przedsiębiorstw budowlano-montażowych, dotyczącą tych obiektów, które zostały wykonane w okresie krótszym od obowiązującego cyklu.

§ 23. 1. Jeżeli stopień sfinansowania zapasów bieżących i nieprawidłowych kredytem bankowym kształtował się powyżej 60% wartości zapasów, wówczas zjednoczenie w porozumieniu z bankiem finansującym obowiązane jest zastosować odpowiednie środki zmierzające do usunięcia nieprawidłowości w gospodarce przedsiębiorstwa.

2. Jeżeli zjednoczenie nie przedstawi w ustalonym przez bank terminie programu poprawy sytuacji finansowej przedsiębiorstwa lub zastosowane w tym celu środki nie dały efektu, bank może odmówić dalszego kredytowania przedsiębiorstwa i zażądać spłaty udzielonych kredytów.

§ 24. 1. Bank udzielając przedsiębiorstwom kredytów zmniejsza ich wysokość o występujące w przedsiębiorstwie zobowiązania prawidłowe.

2. Do zobowiązań prawidłowych zalicza się nie przeterminowane zobowiązania przedsiębiorstwa, w szczególności z tytułu:

- 1) plac,
- 2) ubezpieczeń społecznych,
- 3) rozliczeń międzyokresowych biernych,
- 4) rozliczeń za dostawy, roboty i usługi,
- 5) wpłaty z zysku do centrali zjednoczenia.

§ 25. 1. W razie znacznego rozmiaru zobowiązań prawidłowych Minister Finansów może ustalić niższy od określonego w § 22 ust. 1 stopień sfinansowania zapasów funduszem własnym w obrocie. Wówczas odpowiedniej zmianie ulegają normy finansowania zapasów bieżących i nieprawidłowych kredytem bankowym.

2. Minister Finansów może ustalić, że poza zapasami określonymi w § 21 ust. 2 wszystkie pozostałe lub niektóre zapasy będą finansowane w całości kredytem bankowym.

§ 26. Przedsiębiorstwo może uzupełniać fundusz własny w obrocie ze środków wygosparowanych lub ze środków zjednoczenia.

§ 27. 1. Przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniu nie tworzącym funduszu środków obrotowych uzupełniają fundusze własne w obrocie przeznaczone na finansowanie zapasów z odpisów części osiągniętego zysku oraz z dotacji zjednoczenia.

2. Przedsiębiorstwa uzupełniają fundusze własne w obrocie dokonując odpisów z zysku zaliczkowo na podstawie kwartalnych sprawozdań finansowych i ostatecznie na podstawie rocznego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

§ 28. 1. Przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniu tworzącym fundusz środków obrotowych uzupełniają fundusze własne w obrocie na finansowanie zapasów z dotacji zjednoczenia udzielanej przedsiębiorstwom w ratach miesięcznych lub kwartalnych. Fundusze te mogą być również uzupełniane z pozostałości zysku, o której mowa w § 7.

2. Przy udzielaniu dotacji zjednoczenie powinno kierować się rzeczywistą relacją procentową występującą między wzrostem zapasów w granicach sfinansowania funduszem własnym w obrocie, a wzrostem wartości sprzedaży produkcji towarowej (produkcji przedsiębiorstw budowlano-montażowych) według cen sprzedaży w okresie ostatnich trzech lat przed wejściem w życie uchwały, jak również wielkością posiadanego funduszu środków obrotowych oraz planowanym wzrostem sprzedaży w latach następnych.

§ 29. Jeżeli następuje planowe zmniejszenie wartości sprzedaży produkcji towarowej (produkcji przedsiębiorstw budowlano-montażowych) według cen sprzedaży przedsiębiorstwa w stosunku do roku poprzedniego, zjednoczenie może przejąć odpowiednią część funduszu własnego w obrocie przedsiębiorstwa na funduszu środków obrotowych, a jeżeli funduszu tego zjednoczenie nie tworzy — na fundusz rezerwowy.

DZIAŁ II.

Gospodarka finansowa kombinatów.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 30. 1. Przepisy działu II dotyczą kombinatów, o których mowa w uchwale nr 193 Rady Ministrów z dnia 23 października 1969 r. w sprawie kombinatów przemysłowych i budowlanych (Monitor Polski Nr 46, poz. 362).

2. Do kombinatów stosuje się przepisy działu I ze zmianami wynikającymi z dalszych przepisów.

§ 31. 1. Dyrektor kombinatu na podstawie uchwały kolegium kombinatu może obciążyć zakłady wchodzące w skład kombinatu określoną częścią ponoszonych przez zakład wiodący kosztów stałej obsługi potrzeb kombinatu (koszty wspólne). Planowaną wielkość udziałów poszczególnych zakładów w kosztach wspólnych określa każdego roku kwotowo dyrektor kombinatu. Udział zakładów w kosztach wspólnych podlega przekazaniu do zakładu wiodącego w okresach kwartalnych.

2. Jeżeli kombinat jest zgrupowany w zjednoczeniu, dyrektor naczelny zjednoczenia ustala narzut na utrzymanie centrali zjednoczenia, obciążający koszty wspólne kombinatu.

Rozdział 2. Rozliczenie zysków.

§ 32. 1. Zysk zakładów, z wyłączeniem zysków jednostek badawczych i zakładów doświadczalnych, podlega w pierwszej kolejności podziałowi na:

- 1) oprocentowanie środków trwałych,
- 2) wpłaty na fundusz efektów wdrożeniowych jednostek badawczych,
- 3) odpis na zasilenie funduszu inwestycyjnego zakładu lub funduszu inwestycyjno-remontowego zakładu; odpisu tego zakład dokonuje w wysokości wynikającej z zastosowania relacji ustalonej przez dyrektora kombinatu na zasadach określonych w § 6 ust. 3 w granicach wskaźników ustalonych dla kombinatu przez zjednoczenie lub przez właściwego ministra i Ministra Finansów, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi.

Odpisy wymienione w pkt 1 i 2 dokonywane są obowiązkowo. Jeżeli osiągnięty zysk nie wystarcza na pełne ich pokrycie, brakującą kwotą zakład obciąża fundusz środków wydzielonych.

2. Statut kombinatu może przewidywać:

- 1) pokrywanie z łącznego zysku kombinatu oprocentowania środków trwałych i wpłat na fundusz efektów wdrożeniowych jednostek badawczych,
- 2) dotowanie z łącznego zysku kombinatu funduszu inwestycyjnego lub funduszu inwestycyjno-remontowego zakładów.

3. Zysk zakładów pozostały na potrąceniu odpisów dokonanych przez zakłady podlega wpłacie do zakładu wiodącego kombinatu.

§ 33. 1. Jeżeli statut kombinatu stanowi, że zakłady kombinatu są upoważnione do sprzedaży wyrobów bezpośrednio odbiorcom krajowym oraz sprzedają elementy kooperacyjne innym zakładom po cenach fabrycznych — zysk zakładów podlega podziałowi według zasad ustalonych dla przedsiębiorstw, z tym że:

- 1) wpłaty z zysku do budżetu zakłady przekazują do zakładu wiodącego,
- 2) zakłady nie dokonują z zysku spłaty kredytów na inwestycje branżowe,
- 3) zakłady nie dokonują odpisu z zysku na finansowanie zapasów,
- 4) całą pozostałość zysku zakład przekazuje do zakładu wiodącego.

2. Jeżeli zysk zakładu nie wystarcza na wpłatę z zysku do budżetu, kombinat uzupełnia należną kwotę z części zysku pozostającej do jego dyspozycji (§ 36 ust. 4).

§ 34. 1. Przez łączny wynik finansowy kombinatu rozumie się sumę wyników zakładu wiodącego i pozostałych zakładów oraz wyników wchodzących w skład kombinatu jednostek badawczych, zakładów doświadczalnych i samodzielnych oddziałów wykonawstwa inwestycyjnego.

2. W uzasadnionych wypadkach statut kombinatu może przewidywać, że przez łączny wynik finansowy kombinatu należy rozumieć sumę:

- 1) akumulacji finansowej, stanowiącej różnicę między wartością sprzedaży (krajowej i na eksport) na zewnątrz kombinatu, z wyjątkiem sprzedaży jednostek wymienionych w pkt 2, według cen sprzedaży a kosztem własnym tej sprzedaży, skorygowaną o saldo strat i zysków nadzwyczajnych:
 - a) zmniejszoną o:
 - podatek obrotowy,
 - dodatnie różnice budżetowe,
 - inne odpisy, jeżeli są przewidziane w obowiązujących przepisach,
 - b) zwiększoną o:
 - dopłaty do cen transakcyjnych,

- dotacje przedmiotowe,
- ujemne różnice budżetowe,
- inne zwiększenia, jeżeli są przewidziane w obowiązujących przepisach,

2) wyników wchodzących w skład kombinatu jednostek badawczych, zakładów doświadczalnych i samodzielnych oddziałów wykonawstwa inwestycyjnego.

§ 35. 1. Jeżeli zakłady kombinatu dokonują podziału zysku według zasad określonych w § 32, łączny zysk kombinatu, po odliczeniu zysku jednostek badawczych oraz zakładów doświadczalnych, pozostającego w dyspozycji tych jednostek w pełnej wygosparowanej wysokości i po odliczeniu odpisów dokonanych przez zakłady, podlega podziałowi na następujące cele:

- 1) podwyżki płac robotników z wyłączeniem podwyżek wynikających z oszczędności funduszu płac,
- 2) odpis na fundusz zakładowy do wysokości jego bazy kwoty,
- 3) wpłatę z zysku do centrali zjednoczenia, jeżeli kombinat zgrupowany jest w zjednoczeniu, lub do budżetu, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi — według normy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 6; norma ta dla kombinatów podległych bezpośrednio ministrowi ustalana jest przez Ministra Finansów; kombinatowi mogą być przyznawane ulgi we wpłacie na okres spłaty z zysku kredytu bankowego na inwestycje branżowe,
- 4) spłatę kredytu zaciągniętego przez kombinat na inwestycje branżowe wraz z odsetkami w części nie podlegającej spłacie z funduszu inwestycyjnego kombinatu; spłata kredytu z zysku następuje w wysokości i w ratach określonych w umowie kredytowej, zawartej między kombinatem a bankiem; szczegółowe zasady spłaty kredytu regulują odrębne przepisy.

2. Odpisy wymienione w ust. 1 dokonywane są obowiązkowo. Dotyczy to również odpisów z tytułu oprocentowania środków trwałych oraz wpłat na fundusz efektów wdrożeniowych jednostek badawczych, jeżeli odpisy te dokonywane są od łącznego zysku kombinatu. Jeżeli osiągnięty zysk nie wystarcza na pokrycie tych odpisów oraz odpisów wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2, brakującą kwotę kombinat obciąża fundusz statutowy. Jeżeli osiągnięty zysk nie wystarcza na pełne pokrycie spłaty kredytu na inwestycje branżowe, nie spłacony kredyt uznaje się za kredyt przeterminowany kombinatu, podlegający spłacie z zysku roku następnego. Jeżeli bank dokona spłaty kredytu przeterminowanego ze środków obrotowych kombinatu, to równowartość tej spłaty obciąża fundusz statutowy kombinatu. Jeżeli po dokonaniu odpisów obowiązkowych z wyjątkiem wpłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zysk nie wystarcza na pełne pokrycie tej wpłaty, ustala się ją w wysokości pozostałego zysku; brakującą kwotę wpłaty zjednoczenie uzupełnia z części zysku pozostającej do jego dyspozycji (§ 50 ust. 3).

3. Pozostałą część łącznego zysku, po potrąceniu odpisów dokonywanych obowiązkowo, kombinat przeznaczają w dowolnej kolejności na następujące cele:

- 1) pokrycie premii pracowników umysłowych, przekraczającej premię bazową z tytułu poprawy wskaźnika syntetycznego,
- 2) odpisy na fundusze zakładowe wchodzących w skład kombinatu zakładów, przekraczające bazową kwotę funduszu,
- 3) odpis na fundusz środków obrotowych według normy przewidzianej w § 6 ust. 2 ustalonej przez zjednoczenie lub przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi,
- 4) odpisy na fundusz inwestycyjny lub fundusz inwestycyjno-remontowy zakładów, jeżeli statut kombinatu przewi-

duje udzielanie dotacji na pokrycie tych odpisów z łącznego zysku kombinatu,

5) odpisy na inne cele, jeżeli obowiązujące przepisy przewidują dokonywanie takich odpisów.

4. Część pozostałości zysku kombinatu po pokryciu potrzeb przewidzianych w ust. 1—3, co najmniej jednak 70% pozostałości, podlega wpłacie do centrali zjednoczenia, a co najmniej 50% pozostałości do budżetu, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi. Normę wpłaty ustala zjednoczenie lub Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi. Reszta zysku pozostaje w kombinacie i może być przeznaczona na dodatkowe odpisy na fundusz środków obrotowych lub na fundusz inwestycyjny kombinatu.

5. Jeżeli zysk kombinatu nie wystarcza na pełne pokrycie potrzeb przewidzianych w ust. 3, kombinat może dokonać odpisów na te cele w wysokości niższej, niż to wynika z obowiązujących norm.

§ 36. 1. Jeżeli zakłady kombinatu dokonują podziału zysku według zasad określonych w § 33, łączny zysk kombinatu po odliczeniu zysku jednostek badawczych oraz zakładów doświadczalnych podlega podziałowi na następujące cele według poniższej kolejności:

- 1) odpisy dokonane przez zakłady kombinatu i zakład wiodący na sfinansowanie własnych potrzeb,
- 2) wpłatę z zysku do budżetu w wysokości sumy należnych wpłat,
- 3) spłatę kredytu zaciągniętego przez kombinat na inwestycje branżowe wraz z odsetkami w części nie podlegającej spłacie z funduszu inwestycyjnego kombinatu; spłata kredytu z zysku następuje w wysokości i w ratach określonych w umowie kredytowej, zawartej między kombinatem a bankiem.

2. Odpisy wymienione w ust. 1 dokonywane są obowiązkowo. Jeżeli osiągnięty zysk nie wystarcza na pełne pokrycie odpisów wymienionych w ust. 1 pkt 3, nie spłacony kredyt uznaje się za kredyt przeterminowany kombinatu, podlegający spłacie z zysku roku następnego; jeżeli bank dokona spłaty kredytu przeterminowanego ze środków obrotowych kombinatu, to równowartość tej spłaty obciąża fundusz statutowy kombinatu.

3. Pozostałą część łącznego zysku, po dokonaniu odpisów przewidzianych w ust. 1, kombinat przeznaczają w dalszej kolejności na następujące cele:

- 1) odpisy na fundusz środków obrotowych według normy przewidzianej w § 6 ust. 2 ustalonej przez zjednoczenie lub przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi,
- 2) odpisy na inne cele, jeżeli obowiązujące przepisy przewidują dokonywanie takich odpisów.

4. Część pozostałości zysku kombinatu po pokryciu potrzeb przewidzianych w ust. 1 i 3, co najmniej jednak 70% pozostałości, podlega wpłacie do centrali zjednoczenia, a co najmniej 50% pozostałości do budżetu, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi. Normę wpłaty ustala zjednoczenie lub Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem, jeżeli kombinat podlega bezpośrednio ministrowi. Pozostały zysk kombinatu przeznaczają na uzupełnienie wpłaty z zysku do budżetu, a resztę na dodatkowe odpisy na fundusz środków obrotowych lub na fundusz inwestycyjny kombinatu.

§ 37. 1. Zakłady kombinatu uprawnione zgodnie ze statutem do sprzedaży wyrobów bezpośrednio odbiorcom krajowym sprzedają je według cen sprzedaży, a produkcję budowlano-montażową według cen kosztorysowych.

2. Zakłady nie mające uprawnień, o którym mowa w ust. 1, sprzedają wyroby krajowym odbiorcom za pośrednictwem zakładu wiodącego lub zakładu prowadzącego sprzedaż w sposób scentralizowany, rozliczając się z tym zakładem według wewnętrznych cen kombinatu lub cen fabrycznych, a w zakresie produkcji budowlano-montażowej — według cen kosztorysowych; wewnętrzne ceny kombinatu ustala dyrektor kombinatu na poziomie normatywnych albo planowanych kosztów własnych, z tym że wewnętrzna cena kombinatu może obejmować stawkę zysku w wysokości nie przekraczającej stawki ustalonej dla zjednoczenia (kombinatu podległego bezpośrednio ministrowi).

3. W wypadku, o którym mowa w ust. 2, zakład wiodący (zakład prowadzący sprzedaż w sposób scentralizowany) sprzedaje w imieniu kombinatu wyroby, wystawiając odbiorcom faktury według cen sprzedaży, a produkcję budowlano-montażową sprzedaje według cen kosztorysowych.

§ 38. Zakłady sprzedają innym zakładom kombinatu wyroby stanowiące elementy kooperacyjne dla produktów finalnych wytwarzanych przez kombinat według cen fabrycznych lub wewnętrznych cen kombinatu ustalonych na zasadach określonych w § 37 ust. 2.

§ 39. 1. Z tytułu sprzedaży wyrobów na eksport zakłady rozliczają się według wewnętrznych cen kombinatu lub cen fabrycznych z zakładem wiodącym lub z odrębnym zakładem kombinatu, który rozlicza wyniki finansowe z eksportu dla całego kombinatu.

2. Zakład wiodący lub zakład prowadzący transakcje zagraniczne dla całego kombinatu odprzedaje wyroby importowane zakładom po cenie nabycia z uwzględnieniem ewentualnych dopłat i obciążeń importowych określonych odrębnymi przepisami.

3. W zakresie rozliczeń kombinatów — podlegających bezpośrednio ministrom — z tytułu dopłat do cen transakcyjnych stosuje się odpowiednio przepisy § 48.

§ 40. Przepisy § 37—39 nie dotyczą wchodzących w skład kombinatu jednostek badawczych i zakładów doświadczalnych. Jednostki te sprzedają swoje wyroby i prace zarówno innym zakładom kombinatu, jak i odbiorcom spoza kombinatu po cenach ustalonych w sposób określony dla takich jednostek w obowiązujących zasadach gospodarki finansowej.

Rozdział 3.

Fundusze kombinatów.

§ 41. 1. Kombinat tworzy:

- 1) fundusz statutowy,
- 2) fundusz inwestycyjny,
- 3) fundusz środków obrotowych,
- 4) fundusz postępu techniczno-ekonomicznego, fundusz nowych uruchomień i inne fundusze — na podstawie odrębnych przepisów.

2. Kombinaty podlegający bezpośrednio ministrowi, pełniące funkcje zjednoczenia wiodącego w branży, może tworzyć ponadto fundusz branży. Fundusz ten tworzy się z wpłat obciążających koszty własne kombinatu i wpłat innych uczestników porozumienia branżowego.

§ 42. 1. Fundusz statutowy kombinatu odzwierciedla wartość środków trwałych, wartości niematerialne i prawne oraz wartość środków obrotowych kombinatu i zachodzące w nich zmiany.

2. Do funduszu statutowego kombinatu stosuje się przepisy § 13—15.

§ 43. 1. Fundusz inwestycyjny kombinatu służy na spłatę kredytów zaciągniętych na inwestycje branżowe oraz na bezpośrednie finansowanie tych inwestycji w takim zakresie, w jakim mogą one być bezpośrednio finansowane z tego funduszu na podstawie odrębnych przepisów.

2. Fundusz inwestycyjny kombinatu tworzy się z odpisów amortyzacyjnych oraz z części pozostałości zysku.

3. Kombinaty jest uprawniony do zaciągania kredytów bankowych na inwestycje branżowe.

§ 44. 1. Fundusz środków obrotowych powstaje z odpisów z łącznego zysku kombinatu. Ponadto na fundusz środków obrotowych przekazuje się różnicę między sumą zysków zakładów kombinatu a łącznym zyskiem kombinatu, z wyłączeniem zysków jednostek badawczych i zakładów doświadczalnych, jeżeli łączny wynik finansowy kombinatu ustalany jest zgodnie z przepisem § 34 ust. 1.

2. Z funduszu środków obrotowych przekazywane są zakładom wchodzącym w skład kombinatu — z wyłączeniem zakładów będących jednostkami badawczymi — odpowiednie środki na finansowanie zapasów. Środki te zwiększają fundusz środków wydzielonych zakładów. Fundusz środków obrotowych może być przeznaczony także na pokrycie zobowiązań wynikających z udzielenia przez kombinat poręczenia spłaty kredytów obrotowych zaciągniętych w banku bezpośrednio przez zakłady wchodzące w skład kombinatu oraz na dotacje dla zakładów w wypadkach określonych w § 55 ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Przyjęcie poręczenia spłaty kredytów, zaciągniętych bezpośrednio przez zakłady, bank może uzależnić od upoważnienia go przez kombinat do zablokowania określonej kwoty funduszu środków obrotowych.

4. Bank udziela kredytów obrotowych bezpośrednio zakładom kombinatu. Statut kombinatu może stanowić, że kombinat zaciąga wszystkie lub niektóre kredyty obrotowe dla całości kombinatu, który w tym wypadku rozdziela środki kredytowe między poszczególne zakłady i ustala wysokość i terminy spłat kredytów.

5. Jeżeli bank udziela kredytu na zapasy zakładom kombinatu, do zakładów stosuje się przepisy działu I, rozdział 4 w całości; jeżeli bank udziela kredytu na zapasy kombinatu, do zakładów nie stosuje się przepisów § 22 ust. 2, 3 i 6 oraz § 23; przepisy te stosuje się wówczas do kombinatu.

Rozdział 4.

Fundusze zakładów kombinatów.

§ 45. Zakłady kombinatu tworzą:

- 1) fundusz środków wydzielonych,
- 2) fundusz inwestycyjny lub fundusz inwestycyjno-rentowy,
- 3) inne fundusze na podstawie odrębnych przepisów.

§ 46. Fundusz środków wydzielonych zakładów kombinatu odzwierciedla wartość wydzielonych tym zakładom środków trwałych, wartości niematerialne i prawne oraz wartość środków obrotowych i zachodzące w nich zmiany.

§ 47. 1. Fundusz inwestycyjny lub fundusz inwestycyjno-rentowy zakładu tworzy się na zasadach określonych w § 17 i 18 z uwzględnieniem przepisu § 32 ust. 2 pkt 2.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy funduszu inwestycyjno-rentowego wchodzących w skład kombinatu jednostek badawczych; zasady tworzenia funduszu inwestycyjno-rentowego tych jednostek określają odrębne przepisy.

DZIAŁ III.

Gospodarka finansowa zjednoczeń.

Rozdział 1.

Rozliczenia zjednoczeń z tytułu dopłat do cen transakcyjnych.

§ 48. 1. Zjednoczenia mogą otrzymywać z budżetu dopłaty do cen transakcyjnych na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

2. W celu rozliczeń z budżetem centrale zjednoczeń prowadzą w banku specjalny rachunek rozliczeniowy eksportu, na który wpływają dopłaty do cen transakcyjnych dla przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu i z którego wypłaca się przedsiębiorstwom dopłaty do cen transakcyjnych.

3. Nadwyżka na rachunku rozliczeniowym eksportu na koniec roku przechodzi na rok następny.

4. Jeżeli stan środków na rachunku rozliczeniowym eksportu nie wystarcza na pokrycie ustalonych dla przedsiębiorstw dopłat do cen transakcyjnych, zjednoczenie dokonuje odpowiedniej zmiany stawek dopłat do cen transakcyjnych dla poszczególnych przedsiębiorstw w takim terminie, aby w rocznym sprawozdaniu finansowym nie powstało ujemne saldo dopłat do cen transakcyjnych i należności przedsiębiorstw z tytułu tych dopłat.

Rozdział 2.

Rozliczenie zysków.

§ 49. Na łączny wynik finansowy zjednoczenia składa się suma wyników finansowych zgrupowanych w zjednoczeniu przedsiębiorstw (kombinatów), jednostek badawczych działających według zasad rozrachunku gospodarczego i zakładów doświadczalnych oraz centrali zjednoczenia.

§ 50. 1. Suma dodatnich wyników finansowych jednostek, o których mowa w § 49, z wyłączeniem wyników finansowych jednostek badawczych oraz przedsiębiorstw doświadczalnych i zakładów doświadczalnych, podlega podziałowi według następującej kolejności na:

- 1) odpisy dokonane na sfinansowanie własnych potrzeb przez przedsiębiorstwa (kombinaty) zgrupowane w zjednoczeniu,
- 2) wpłatę z zysku do budżetu w wysokości wpłat, jakie powinny być dokonane na ten cel do centrali zjednoczenia przez przedsiębiorstwa (kombinaty), uzupełnioną w wypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3 i § 35 ust. 2, z pozostałości zysku zjednoczenia,
- 3) pokrycie premii pracowników umysłowych centrali zjednoczenia, przekraczającej premię bazową z tytułu poprawy wskaźnika syntetycznego.

2. Część zysku po dokonaniu odpisów przewidzianych w ust. 1 zjednoczenie przeznaczają na:

- 1) odpis na fundusz rezerwowy, albo
- 2) odpis na fundusz środków obrotowych do wysokości kwoty wynikającej z wieloletniej rzeczywistej relacji procentowej, która zachodziła między wzrostem zapasów w granicach sfinansowania funduszami własnymi w obrocie a wzrostem wartości sprzedaży produkcji towarowej (produkcji przedsiębiorstw budowlano-montażowych) według cen sprzedaży w ciągu trzech lat przed wejściem w życie uchwały oraz na podstawie wartości sprzedaży produkcji w latach następnych; relacje te określa dla zjednoczenia Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem,
- 3) odpisy na inne cele, jeżeli obowiązujące przepisy przewidują dokonywanie takich odpisów.

3. Pozostałość sumy dodatnich wyników finansowych przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu i centrali zjednoczenia, z wyłączeniem zysków jednostek badawczych oraz przedsiębiorstw doświadczalnych i zakładów doświadczalnych, po potrąceniu odpisów wymienionych w ust. 1 i 2 podlega w 50% przekazaniu do budżetu. Dalsze 50% pozostałości zjednoczenie przeznaczają na uzupełnienie wpłaty z zysku przedsiębiorstw do budżetu (§ 5 ust. 3 i § 35 ust. 2), a resztę na zasilenie funduszu rezerwowego (funduszu środków obrotowych zjednoczenia) lub funduszu inwestycyjnego

zjednoczenia. W uzasadnionych wypadkach Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem może podwyższyć normę wpłaty pozostałości zysku do budżetu.

4. Jeżeli zjednoczenie tworzy fundusz środków obrotowych, pozostałość zysku przekazywana do budżetu podlega zwiększeniu o 15% odpisów z zysku, dokonanych na ten fundusz.

§ 51. W razie zmian organizacyjnych bądź metodologicznych oraz zmian cen, marż handlowych, taryf, płac, stawek amortyzacyjnych, ubezpieczeniowych lub podatkowych oraz w innych uzasadnionych wypadkach Minister Finansów, działając w porozumieniu z właściwymi ministrami, uprawniony jest do dokonywania zmian ustalonych dla zjednoczenia norm finansowych podziału zysku.

Rozdział 3.

Fundusze zjednoczeń.

§ 52. 1. Zjednoczenia tworzą:

- 1) fundusz inwestycyjny,
- 2) fundusz rezerwowy, jeżeli zjednoczenie nie uzyskało zgody na utworzenie funduszu środków obrotowych (pkt 3),
- 3) fundusz środków obrotowych — w uzasadnionych gospodarczo wypadkach — za zgodą właściwego ministra i Ministra Finansów,
- 4) fundusz postępu techniczno-ekonomicznego, fundusz nowych uruchomień i inne fundusze — na podstawie odrębnych przepisów,
- 5) fundusz statutowy centrali zjednoczenia.

2. Zjednoczenia mogą tworzyć:

- 1) fundusz przedsiębiorstw gospodarczych,
- 2) fundusz branży w zjednoczeniach wiodących.

3. Funduszami, o których mowa w ust. 1 i 2, dysponują naczelni dyrektorzy zjednoczeń.

§ 53. 1. Fundusz inwestycyjny służy na spłatę kredytów zaciągniętych na inwestycje branżowe oraz na bezpośrednie finansowanie tych inwestycji w takim zakresie, w jakim mogą one być bezpośrednio finansowane z tego funduszu na podstawie odrębnych przepisów.

2. Fundusz inwestycyjny tworzy się z odpisów amortyzacyjnych jednostek zgrupowanych w zjednoczeniu oraz z części pozostałości zysku (§ 50 ust. 3).

§ 54. 1. Fundusz rezerwowy tworzy się z części zysku wpłacanego przez przedsiębiorstwa do centrali zjednoczenia.

2. Normę odpisu z zysku zjednoczenia na fundusz rezerwowy ustala Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem na okres wieloletni; normę tę określa się w stosunku procentowym do łącznej sumy odpisów przedsiębiorstw na finansowanie zapasów.

3. Na fundusz rezerwowy przekazuje się także:

- 1) część zysków nieprawidłowych,
- 2) inne środki określone uchwałą i odrębnymi przepisami.

4. Minister Finansów na wniosek właściwego ministra może wyrazić zgodę na utworzenie w ministerstwie funduszu rezerwowego. Na fundusz ten przeznaczają się część środków gromadzonych na funduszach rezerwowych zjednoczeń. Fundusz służy na zasilenie funduszy rezerwowych niektórych zjednoczeń.

§ 55. 1. Fundusz rezerwowy może być przeznaczony na:

- 1) udzielanie przedsiębiorstwom pożyczek lub dotacji na finansowanie środków obrotowych, jeżeli ich fundusze własne w obrocie nie pokrywają 60% wartości zapasów bieżących i nieprawidłowych, zwłaszcza wskutek ponieśienia przez przedsiębiorstwo strat niezależnych od jego

działalności, tj. strat spowodowanych zmianą cen, taryf, płac i stawek amortyzacyjnych, jeżeli decyzje w sprawie tych zmian ustalają, że jest to strata niezależna od działalności przedsiębiorstwa, oraz w wyniku zmian metodologicznych i organizacyjnych; pożyczki te i dotacje mogą być również udzielane w razie powstania dodatkowych potrzeb przedsiębiorstw wynikających z wykonania zleconych przez zjednoczenie, a nie przewidzianych w planach zadań produkcyjnych,

- 2) udzielanie przedsiębiorstwom dotacji na zasilenie funduszy inwestycyjnych przedsiębiorstw lub funduszy inwestycyjno-remontowych do wysokości należnych odpisów z zysku, jeżeli zysk osiągnięty przez te przedsiębiorstwa nie pozwala na ich dokonanie w pełnej wysokości,
- 3) udzielanie przedsiębiorstwom dotacji na sfinansowanie premii pracowników umysłowych przekraczającej premię bazową z tytułu poprawy wskaźnika syntetycznego oraz funduszu zakładowego przekraczającego jego wielkość bazową, jeżeli przedsiębiorstwo nie dysponuje na ten cel zyskiem wskutek poniesienia strat niezależnych od działalności przedsiębiorstwa,
- 4) zasilenie funduszy niezbędnych do prowadzenia przez centralę zjednoczenia działalności gospodarczej,
- 5) pokrycie zobowiązań wynikających z udzielenia przez zjednoczenie poręczenia spłaty kredytów obrotowych zaciągniętych w bankach przez przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniu,
- 6) na inne cele określone przez Ministra Finansów.
 2. Pożyczki i dotacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, mogą być udzielane zaliczkowo w ciągu roku.
 3. Udzielone przez zjednoczenie pożyczki, o których mowa w ust. 1, mogą być oprocentowane. Wysokość oprocentowania pożyczki ustala zjednoczenie we własnym zakresie. Wpływy z tytułu oprocentowania zwiększają fundusz rezerwowy zjednoczenia.
 4. Przyjęcie poręczenia spłaty kredytów przez przedsiębiorstwa bank może uzależnić od upoważnienia banku przez zjednoczenie do zablokowania kwoty środków funduszu rezerwowego.

§ 56. 1. Fundusz środków obrotowych tworzony jest z części zysku zjednoczenia w wysokości przewidzianej w § 50 ust. 2 pkt 2 oraz z wpływów wymienionych w § 54 ust. 3.

2. Z funduszu środków obrotowych zjednoczenie udziela przedsiębiorstwom dotacji na finansowanie przyrostu środków obrotowych; dotacje te zwiększają fundusze statutowe przedsiębiorstw.

3. Ponadto fundusz środków obrotowych może być przeznaczony na cele wymienione w § 55 ust. 1 oraz w § 58.

§ 57. 1. Fundusz przedsięwzięć gospodarczych tworzony jest w centrali zjednoczenia:

- 1) z dokonanych przez przedsiębiorstwa wpłat środków przewidzianych ich planami na odpowiednie cele eksploatacyjne, obciążających ich koszty własne, ustalanych przez kolegium zjednoczenia w drodze uchwały,
- 2) z wpływów za odpłatnie świadczone w ramach przedsięwzięć gospodarczych dostawy, roboty i usługi,
- 3) ze środków funduszu rezerwowego lub funduszu środków obrotowych,
- 4) z innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. W razie przejściowego braku środków na rachunku funduszu przedsięwzięć gospodarczych bank uprawniony jest do udzielania kredytu na poczet przyszłych wpływów funduszu.

§ 58. 1. Fundusz przedsięwzięć gospodarczych służy do finansowania wydatków eksploatacyjnych związanych z prowadzeniem przez zjednoczenie — na podstawie uchwał jego kolegium — przedsięwzięć mających na celu ułatwienie wy-

konania przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu ich zadań planowych.

2. Z funduszu przedsięwzięć gospodarczych nie mogą być finansowane inwestycje.

§ 59. Zadania przedsięwzięć gospodarczych z funduszu zjednoczenia są realizowane na podstawie planów zatwierdzonych w zależności od ich wagi i zakresu przez kolegium zjednoczenia bądź przez naczelnego dyrektora zjednoczenia po zasięgnięciu opinii kolegium zjednoczenia.

§ 60. Zatrudnienie oraz fundusz płac (osobowy i bezosobowy), wchodzący w skład kosztów przedsięwzięć gospodarczych realizowanych za pośrednictwem własnych komórek organizacyjnych centrali zjednoczenia, mogą być planowane jedynie w ramach wielkości ustalonych dla centrali zjednoczenia.

§ 61. W razie zaprzestania określonego przedsięwzięcia gospodarczego nie wykorzystane środki funduszu przedsięwzięć gospodarczych podlegają przekazaniu na rzecz funduszu rezerwowego lub funduszu środków obrotowych, chyba że kolegium zjednoczenia podejmie decyzję rozliczania środków funduszu między przedsiębiorstwami uczestniczącymi w przedsięwzięciu.

§ 62. 1. Fundusz branży tworzy się z wpłat uczestników porozumienia branżowego w celu sfinansowania:

- 1) wspólnych przedsięwzięć gospodarczych przeznaczonych do obsługi wszystkich lub niektórych przedsiębiorstw będących uczestnikami porozumienia branżowego,
 - 2) wspólnych wydatków związanych z realizacją porozumienia branżowego (np. utrzymanie stałego sekretariatu porozumienia branżowego, wspólne szkolenie kadr).
2. Przedsięwzięcia branżowe mające charakter inwestycji finansowane są na zasadach ustalonych dla finansowania inwestycji branżowych.

3. Wpłaty uczestników porozumienia branżowego na fundusz branży obciążają ich koszty własne lub fundusze przeznaczone na określony rodzaj działalności.

§ 63. 1. Podstawą gospodarowania funduszem branży jest plan uchwalony przez komisję branżową.

2. Zatrudnienie i fundusz płac stałego sekretariatu porozumienia branżowego są wyodrębnione w planie centrali zjednoczenia i nie mogą być wykorzystane na inne cele.

3. Zatrudnienie i fundusz płac, o którym mowa w ust. 2, powinny być uwzględniane w ramach zatrudnienia i funduszu płac ustalonych dla centrali zjednoczenia uznanego za wiódące w branży.

§ 64. 1. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia odzwierciedla wartość jej środków trwałych, wartości niematerialne i prawne oraz wartość środków obrotowych i zachodzące w nich zmiany.

2. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia powinien równać się wartości netto środków trwałych, posiadanych przez centralę i przez podległe naczelnemu dyrektorowi zjednoczenia zakłady działające według zasad pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, zmniejszonej o dotyczącę tych środków zobowiązania centrali zjednoczenia z tytułu kredytu bankowego zaciągniętego na inwestycje, wartościom niematerialnym i prawnym oraz wartości środków obrotowych w procencie podlegającym sfinansowaniu funduszem własnym w obrocie.

3. Do funduszu statutowego centrali zjednoczenia stosuje się przepisy § 13—15.

Rozdział 4.

Koszty utrzymania centrali zjednoczenia.

§ 65. 1. Koszty utrzymania centrali zjednoczenia pokrywane są z gromadzonych na specjalnym rachunku ban-

kowym wpłat obciążających koszty własne przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu. Wysokość tych wpłat w formie norm kwotowych ustalają dla zgrupowanych przedsiębiorstw zjednoczenia w ramach łącznych kwot ustalonych dla nich przez właściwego ministra. Łączne normy kwotowe ustala dla ministerstw Minister Finansów.

2. Ze środków, o których mowa w ust. 1, pokrywane są wydatki centrali zjednoczenia zarówno osobowe, jak i rzeczowe (w tym wydatki na remonty), z wyjątkiem wydatków inwestycyjnych.

3. Nie wykorzystane środki na utrzymanie centrali zjednoczenia przechodzą na rok następny.

§ 66. Wysokość wpłat na utrzymanie centrali zjednoczenia przypadająca na poszczególne przedsiębiorstwa, jak również sposób i terminy dokonywania wpłat ustala naczelny dyrektor zjednoczenia na podstawie opinii kolegium zjednoczenia.

§ 67. Centrale zjednoczeń amortyzują posiadane środki trwałe w wysokości wynikającej z części stawek amortyzacyjnych przeznaczonych na wymianę. Odpisy amortyzacyjne centrale zjednoczeń przekazują na fundusz inwestycyjny zjednoczenia.

§ 68. Ilekroć w tym dziale mowa jest o przedsiębiorstwach, należy przez to rozumieć również kombinaty zgrupowane w zjednoczeniu.

DZIAŁ IV.

Przepisy końcowe.

§ 69. 1. Minister Finansów określi zasady dokonania jednorazowego rozliczenia funduszy przedsiębiorstw (kombinatów) i zjednoczeń w związku z wejściem w życie nowych zasad gospodarki finansowej.

2. Upoważnia się Ministra Finansów do ustalenia w okresie przejściowym, w latach 1971 i 1972, jednorocznych norm podziału zysku.

§ 70. W celu uwzględnienia specyficznych warunków branżowych niektórych zjednoczeń i przedsiębiorstw Minister Finansów może z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego ministra wprowadzić w stosunku do tych zjednoczeń i przedsiębiorstw odstępstwa od przepisów niniejszej uchwały.

§ 71. Minister Finansów może w porozumieniu z właściwym ministrem:

- 1) rozciągnąć przepisy uchwały w całości lub ze zmianami na nie objęte uchwałą przedsiębiorstwa, kombinaty i zjednoczenia,
- 2) wyłączyć określone jednostki w całości lub części spod działania uchwały.

§ 72. Zasady opodatkowania przedsiębiorstw i kombinatów, stosowania systemu dotacji przedmiotowych, oprocentowania środków trwałych, stosowania systemu ujemnych i dodatnich różnic budżetowych, gospodarowania środkami funduszu postępu techniczno-ekonomicznego i nowych uruchomień, finansowania inwestycji i remontów oraz finansowania działalności o charakterze socjalnym regulują odrębne przepisy.

§ 73. 1. W zakresie przedsiębiorstw podległych bezpośrednio ministrom przepisy uchwały dotyczące zjednoczeń stosuje się odpowiednio do ministerstw, jeżeli przedsiębiorstwa takie nie uzyskały części lub całości uprawnień przysługujących zjednoczeniom.

2. W stosunku do zakładów, o których mowa w § 64 ust. 2, centrala zjednoczenia pełni funkcje przedsiębiorstwa i stosuje się do niej w tym zakresie przepisy dotyczące przedsiębiorstw.

3. Przepisy uchwały dotyczące ministrów stosuje się również do kierowników urzędów centralnych, a przepisy dotyczące ministerstw do urzędów centralnych.

§ 74. 1. Jeżeli odrębne przepisy lub przepisy wydane na podstawie niniejszej uchwały nie ustalają szczególnych zasad gospodarki finansowej dla przedsiębiorstw nieprzemysłowych wchodzących w skład zjednoczeń zaliczanych do działu przemysłu, to przedsiębiorstwa te prowadzą gospodarkę finansową na zasadach ustalonych w uchwale.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw prowadzących działalność spoza zakresu budownictwa, a wchodzących w skład zjednoczeń zaliczanych do działu budownictwa.

§ 75. Upoważnia się Ministra Finansów do:

- 1) wydania szczegółowych przepisów w sprawie gospodarki finansowej oraz zasad i trybu rozliczeń pomiędzy przedsiębiorstwami, kombinatami i zjednoczeniami oraz z budżetem;
- 2) określenia zasad gospodarki finansowej central zjednoczeń oraz jednostek obrotu zaopatrzeniowego zgrupowanych w zjednoczeniach objętych uchwałą oraz pozostałych jednostek tego obrotu.

§ 76. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1955 r. w sprawie rozliczeń z budżetem centralnym i budżetami terenowymi z tytułu zysków i strat oraz środków obrotowych (Monitor Polski Nr 21, poz. 205),
- 2) uchwała nr 276 Rady Ministrów z dnia 28 października 1965 r. w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń przemysłowych i zgrupowanych w nich państwowych przedsiębiorstw objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1965 r. Nr 61, poz. 316 oraz z 1969 r. Nr 19, poz. 156 i Nr 36, poz. 271),
- 3) uchwała nr 277 Rady Ministrów z dnia 28 października 1965 r. w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń budownictwa i zgrupowanych w nich państwowych przedsiębiorstw objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1965 r. Nr 61, poz. 317 oraz z 1969 r. Nr 19, poz. 156 i Nr 36, poz. 271),
- 4) przepisy § 36—41 uchwały nr 383 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1966 r. w sprawie zasad organizacji i funkcjonowania zjednoczeń przemysłowych (Monitor Polski Nr 69, poz. 327),
- 5) przepisy § 5 uchwały nr 136 Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1967 r. w sprawie bodźców ekonomicznych do rozwoju produkcji wyrobów oznaczonych znakiem jakości (Monitor Polski Nr 37, poz. 177).

§ 77. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1971 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz